

עין משפט
גור מצוה

גמ:

חוקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

מסורת הש"ס

ואפילו בעל החצר בעבד בעל חצר הגג אין יבדו פחות. א"ע דגני זח
[שלפניו] החלון דיוצא לרשות הרבים לא שרינן נמסכת
עירובין (דף נה:) להניח עליו אלא כלום הנשכר משום דחיישינן
דלמא נפיל וזמני לאחייזי והכא לא חיישינן שמא יפול על ראשו של
בעל החצר שאינו עומד כל שעה
מתח אחר א"ע הכא לא חשך אלא
להניח עליו אבל הכא חייזי לנפילה
ציה בדבדב התלוי לא חיישינן לנפילה
וא"ל והא"ך יכול בעל הגג להשתמש
בזו איכא מעקה דלמא נפיק
(לעיל ג:) גג הסמוך לחצר חדרו עושה
לו מעקה גבוה ארבע אמות וי"ל
כגון דהזין כקדן זיתם בסוף המעקה:
מאי איריא לחצר השותפין. פ"ה
מאי איריא לחצר השותפין

למחות ולעבד אדם חבירו
שלא יצויה בחבירו וזו
היא ואם פחות מטפח
טוח אין לו חזקה בחצר
שאינו חשבו. ואין יכול
למחות בבית בעל החצר
שלא יצויה בחבירו פחות
מטפח שכיון שאין לו
חזקה בכך מאי איריא
לית: הכי קאמר. חזיק
בטפח שיש לו בחצר חבירו
אין רוח טפח ובמבטן
אברו ד' י"ש לו חזקה
בכח ברוח ד' חזקה
אורך כל הכותל שני
שלא ירוח בו בעל חצרו
כדי חשבו כזה בירוש
שיש לו חזקה בחצר כנגד
כל הכותל ברוח ארבע
זו: לא שני שאין יכול
למחות אלא בעל הגג
בעל חצר שאין יכול בעל
הגג לעבד למעל החצר
שלא ישם בחור שבמחוץ
זו פחות מטפח אם הוא
צריך לו שכתב אין לו
חזקה: אבל בעל חצר בעל
הגג יכול למחות. שלא
יבדו חזקה וזו פחות מטפח
בחוץ: ככותל ד' פ"ה כפר.
רב הונא: שמה חזקה.
להני מעבד בעל חצר
לבעל הגג שאנו שישה
מראש ננו וישתמש בחורו
זו פחות מטפח שיקשר
בו חבל או יתלה עליו
(ויתחיל) כלום מנו בחצר
ר"י סבר לא שמה
חזקה: ושאינו תבא דאמר
ליה בעל הגג בעל חצר
לחשמיש לא חזי הובא
זו פחות מטפח שאין
ראוי לעמוד עליו ולא חזי
הוא לפתחי ביה חזי
חזק: כי תלוייה ביה כדרי
מהדרנא אפי' ותיגא. ולא
אסתכל בחצירי: ואידך.
בעל חצר אמר וימנין
הבעית שלא יתא הלו
או קשרו בו יפה ובעית
ואגב הכי אסתכל בחצירי:
פסקא לא יפתח אדם
חלונותיו לחצר השותפין.
בחצר שיש לו שותפת
בה אם אין לשרא שותפין
חלונות: אמר ר' יוחנן
השרא: של יחיד אין לשרא
לפתח משום חזקת אביו:
לא בעינא לחצר חבירו
דלא. משום דאין לו חזקת
בה: אבל לחצר שותפין
שיש לו חזקה בה אין
פזא אמר ליה סוף סוף
הא בעית לאיצטעני מינאי
כשאני נכנס ויוצא בחצר
כך רוצע צפמן כשחלונותיו
פתוחין: ק"ל. רמצי א"ל
בחצר שיש לו שותפת קודם
פתחת החלונות כשאתה
בביתו הייתי צריך להצע
מנך וכשהיית בבית לא
הייתי צריך להצע. עכשיו
אפי' כשאתה בבית צריך אני

ויכול למחות. כלומר הכא להוציא זו טפח בחתלה לחצר חבירו
יכול למחות זו בעל חצר שלא למלואת אחר חבירו ולא לחצירי זה
הנחה זה אינו חסר דודאי איכא חסרון דלחציריין בגמרא גבי זו
פחות מטפח דמגו דמשמש בעל הגג בזו רוחא בחצר ואיכא חזקה.

רביה: פחות מטפח אין לו חזקה.
שאל יראה בעל החצר לננות שם
בונה משום דלא קפיד דלכ"ז מטפח
לא חשיב: ואינו יכול למחות. בגמרא
מפרש מי אינו יכול למחות במי:
ט"ו. הוא כעין סגור או רחש קורה
הנולע מן העלייה לחזק ורואי לתלות
זו מפלוג: **גמ'** מאי קאמר.
דמשמע דהכי קאמר שאל החזיק
שהוא זה ארוך טפח יכול להוציא
כמו כן זו ארבעה דכיון דחזיק בזו
טפח החזיק נמי בארבעה ומילתא
כלל טעמא הוא שאל נמלך לו
בעל החצר נשפט לא נמלך לו
בארבעה: ה"כ קאמר החזיק. בזו
שהוא רוח טפח בארוך ד' טפחים
בולט מן הכותל לחזק החזיק נמי
בזו שהוא רוח טפח ד' על ד' ארוך
דכיון דהניח לו ארוך טפח לא מקום
חשוב נמלך לו נמי נרחבו דאין
מקום חשוב בפחות מד' על ד'.
והוא הדיון שאל החזיק נרחב טפח
במשך דהניח לו החזיק כי אם
נרחב ד' אבל אם החזיק נרחב
טפח במשך ג' לא החזיק נרחב
ג' אלא מה שהחזיק החזיק
ולא יומר: **אמר רב הונא** לא שנו.
דאין יכול למחות: **אבל בעל הגג.**
שהוא בעל הזו: **כבעל החצר.**
דאינו יכול למחות זו ולומר אל
משמש בזו שלי דמה הפסיד בעל
הגג הלא משמש בעל החצר
וימלה בזו חפציו לא יראהו לבעל
הגג שהרי הוא מחמתו לו וליכא חזק
רביה וזו משום דממלא מקום היו
שעשוי אינו יכול בעל הגג לתלות בו
חפציו הלא לא חיישינן דכיון דאין לו

חזקה ויכול זה בעל חצר לחתכו לזו אם יצטרך כל שכן שישמשו זו בעודת תלוי באויר שלו. אי נמי הכי קאמר מתי' אין לו חזקה לבעל
הגג וגם אינו יכול למחות בעל החצר אם בא לקבוע זיון סמוך לכתלו דהא ליכא חזקה רביה: **אבל בעל החצר.** יכול למחות בעל הגג
שלא יוציא זו פחות מטפח בחתלה אי נמי שלא ישמשו בזו שהוציא כבר מפני שהוא עליון וכשיבא להשתמש יראה בעליו זה וזו חזקה ואיכא
חזקה רביה: ורב יהודה אומר כו'. טעמא מפרש לקמיה: ומר סבר לא שמה חזקה. רב יהודה. והלכך אינו יכול למחות בעל החצר
כבעל הגג: **ושאני הכא דא"ל.** בעל הגג לבעל החצר לשום תשמיש לא חזי לי האי זז כל שהוא שאלך ואעמוד עליו ואראה בחצירך
בעליו זה וזו חזק אלא למתלי צי חפציו וכשאררה לתלות מהדרנא אפאי ואושטי זרועי ואמלה דכיון דיכולני לתלות בחורח פנים אם
אסתכל בחצירך איכא נתפס כנגד והלכך ליכא חזקה רביה. ורב הונא [א"ל] וימנין דבעיתם ליפול מן הגג כשעמדת בשפת הגג
ותאמר מחמת דיעמותא לא אהדרנא אפאי והלכך איכא חזקה רביה: **בארנ"י** לא יפתח אדם חלונותיו לחצר. שיש
לו בשותפות משום חזקה רביה וכל שכן לחצר חבירו דמפרש בגמרא: **לקח בית בחצר אחרת.** הסמוך לזה החצר: לא יפתחו
לחצר השותפין. דא"ע דיש לו חלק בחצר אינו יכול לרבות עליהם אכסנאין: לא יפתחוה. שהרי הוסיף דוירין בחצר ומטרתי על
בני החצר שמרבה עליהן דריסת הרגל: **ופותחה לפוך ביתו.** דכיון דדרך פתח שלו יוצאין לחצר אין טורח לבני החצר שאינו
מרבה עליהן דריסת הרגל [ט] שלא הוסיף על ביתו כלום אלא חולקה לשנים שהרי כל ביתו יכול למלואת אכסנאין אם
יראה: **גמ'** מאי איריא לחצר השותפין. הרבים דלא יפתח דמשמע מפני שהן רבים חיישינן שלא יעשה להן חזקה רביה אפילו יחיד
(ג) רביה נמי אסור להזיק והלכך אפילו לחצר חבירו נמי לא: **אבל לחצר השותפין.** איכא למימר דשרי לפתוח בדלואו הכי צע איצטעני
מחבירו בחצר שזה יכול לראותו דרך פתח ביתו הפתוח לחצר ולא מוקי ליה חלונות מידי קמ"ל מתימין דקמני לא יפתח דא"ל האי לבעל
החלונות עד האידנא כי הוה משתמשנא בחצר הוה צענא לאיצטעני מיך שלא תראני דרך פתח ביתך (ו) וכו' הוינא צענא לא הוה
צענא לאיצטעני מיך שיהי לא היו עושין פתח כנגד פתח דמקמי מתימין [ט] אבל השתא אפי' צענא לאיצטעני מיך כדי שלא תראני
דרך חלונותיך שהן גבוהות א"ע עד האידנא כי הוה בחצר צענא לאיצטעני מיך כי הוה צענא לאיצטעני מיך השתא אפילו
כשאתה צענא (ז) צענא לאיצטעני מיך: **שפת חלונותיו.** והיא טוען בששה דרשות בני חצר: **סוקות.** סגור לה לאלמא רביא חזקה
דכיון דבפניו חזקה ושתק אם אחת דשלא נדרשות עשה היה לו למחות. והיינו דאמרן בפירוקן לעיל (דף מה.) כמאן כרבי יהודה
וכר' ישמעאל (ז' וכרבי יוסי דלמרי כל צפנוי לאלמא רביא חזקה ואין הלכה כן: **לך יגע ופוסוס.** דלא היא חזקה עד שלש שנים:
ולסתוס

(א) ועל (ג:) (ד) וי"ן
(ב) וי"ן (א) וי"ן (ג) וי"ן
(ג) וי"ן (ב) וי"ן (א) וי"ן
(ד) וי"ן (א) וי"ן (ב) וי"ן
(ה) וי"ן (א) וי"ן (ב) וי"ן
(ו) וי"ן (א) וי"ן (ב) וי"ן
(ז) וי"ן (א) וי"ן (ב) וי"ן
(ח) וי"ן (א) וי"ן (ב) וי"ן

הגהות הב"ח
(א) גמ' ופתח לך יגע:
(ב) רש"י דריה מאי איריא
(ג) רש"י וי"ן נמי ל"ל
(ד) וי"ן רביה נתפס:
(ה) רש"י וי"ן נמי רביה וי"ן
(ו) רביה צענא וי"ן
(ז) באי' כשאתה צענא נמי
צענא:

לחצר השותפין ולא מידי ושוב מיהו: לך יגע ופוסוס. שאין חזקה עד ג' שנים: אמר רב חסין